

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9C/11/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712219670
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Ilgová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712219670.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred samosudkyňou JUDr. Máriou Ilgovou v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO, a.s., so sídlom Panenská 7, Bratislava, IČO: 35 787 783, právne zastúpený JUDr. Marekom Czompolym, advokátom so sídlom Bratislava, Ventúrska 16, proti odporkyni: B. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., ul. F. XX/XX, v konaní o zaplatenie 1 318,47 € istiny s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu 210,16 € s 9 % úrokom z omeškania ročne od 01.07.2012 do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach po 10,- €, pričom prvá splátka bude vykonaná do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ďalej vždy do každého 30. dňa nasledujúceho mesiaca pod následkom straty výhody splátok.

Vo zvyšku súd návrh zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom, podaným na tunajšom súde dňa 27.12.2012, sa navrhovateľ proti odporkyni domáhal zaplatenia sumy 1 318,47 € spolu s 9 %-ným úrokom z omeškania ročne z presne špecifikovaných súm a období a náhrady trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tou skutočnosťou, že dňa 24.04.2008 uzavrel ako veriteľ s odporkyňou ako dlžníčkou zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (zák. č. 513/1991 Zb.) a zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok navrhovateľa vydať odporkyni úverovú kartu a poskytnúť jej úverový rámec 20.000,- Sk (663,88 €). Odporkyňa vyčerpala z úverového rámca peňažné prostriedky vo výške 2 204,14 €. Súčasťou úverovej zmluvy boli aj Všeobecné úverové podmienky navrhovateľa, keďže však odporkyňa poskytnutý úver riadne nesplácala, vzniklo navrhovateľovi v zmysle Čl. V bod 3 Všeobecných úverových podmienok právo na zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej splátky s úhradou, ktorej sa odporkyňa dostala do omeškania viac ako tridsať dní. V dôsledku týchto skutočností navrhovateľ v zmysle Čl. IV, III a V Všeobecných úverových podmienok odstúpil od zmluvy o spotrebiteľskom úvere a požadoval splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia, keďže odporkyňa sa dostala do omeškania so splatením viac než dvoch po sebe nasledujúcich splátok, alebo jednej splátky dlhšie ako tri mesiace. Navrhovateľ odstúpil od úverovej zmluvy dňa 24.05.2012 doporučeným listom, pričom predmetné odstúpenie dňa 30.06.2012 nadobudlo účinnosť a dlh odporkyne sa stal splatný v celom rozsahu. Navrhovateľ svoj nárok na zaplatenie sumy vo výške 1 318,47 € špecifikoval nasledovne: 1 164,50 € z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny, 142,28 € z titulu dlžných úrokov z úveru, 11,69 € z titulu dlžného poistného z úveru s tým, že dlžná suma bola navrhovateľom vyčíslená 16.05.2012, to znamená ku dňu vstupu do právneho vymáhania navrhovateľa.

Okrem toho požadoval od odporkyne zaplatiť úroky z dlženej úverovej istiny vo výške 21,24 % ročne zo sumy 1 164,50 € od 17.05.2012 do zaplattenia a úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 318,47 € od 01.07.2012 do zaplattenia.

Súd následne vykonal pojednávanie v neprítomnosti navrhovateľa a odporkyne, vykonal dokazovanie listinnými dokladmi - zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXX XXXXXXXX zo dňa 24.04.2008 vrátane všeobecných podmienok navrhovateľa pre poskytnutie spotrebiteľského úveru, čiastočným odstúpením od tejto úverovej zmluvy zo dňa 24.05.2012, dokladom o doručení tohto odstúpenia, potvrdením o odfinancovaní peňažných prostriedkov a o prijatých platbách, výpisom z úverového účtu odporkyne a zistil nasledujúce skutočnosti:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zaplattenia sumy 1 318,47 € spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania a náhrady trov konania. Žalovanú sumu presne vyšpecifikoval a poukázal na to, že jeho pohľadávka vyplýva zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.04.2008, na základe ktorej poskytol odporkyni úverový rámec 20.000,- Sk vo forme platobnej karty. Odporkyňa mala vyčerpať celkom 2 204,14 €, pričom sa úver zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške minimálnych splátok 5 % z poskytnutého úverového rámca, a to k 10. dňu kalendárneho mesiaca. Odporkyňa mala v období do odstúpenia od zmluvy uhradiť sumu 1 993,98 €. V dôsledku skutočnosti, že odporkyňa nesplácala úver v súlade so zmluvou a dostala sa do omeškania so splatením viac ako 2 po sebe nasledujúcich splátok alebo jednej splátky po dobu viac než tri mesiace, navrhovateľ dňa 24.05.2012 od zmluvy odstúpil. Toto odstúpenie nadobudlo účinnosť dňom 30.06.2012, a preto navrhovateľovi vzniklo právo na zaplattenie celého zročného dlhu v žalovanej výške.

Súd z obsahu zmluvy o úvere zistil, že dňa 24.04.2008 bol odporkyni poskytnutý úver na zakúpenie tovaru v predajnej cene 5 399,- Sk, z čoho odporkyňa pri samotnej kúpe zložila priamu platbu v hotovosti v sume 540,- Sk a zvyšok kúpnej ceny v sume 4 859,- Sk vyfinancoval navrhovateľ formou úveru. Túto sumu sa odporkyňa zaviazala splatiť v 10 splátkach splatných vždy do 15. dňa v mesiaci. Mesačnými splátkami v sume 539,- Sk mala odporkyňa zaplatiť celkovú výšku 5 399,- Sk (RPMN bola v sadzbe 23,56 %).

Tlačivo - formulár pre spotrebiteľské úvery, je vertikálne rozdelený na dve časti, z ktorých pravá časť, orámovaná a podfarbená zelene, obsahuje vopred vytlačené texty rozdelené na body: C/- úverová karta, D/- poistenie klienta, E/- dohoda o zrážkach zo mzdy, F/- súhlas so pracovaním osobných údajov a G/- žiadosť o financovanie. Do tejto časti formulára nie je možné nič mechanicky vpisovať ani meniť text. V spodnej časti tlačiva t.j. pod zeleným rastrom je plnou čiarou vyznačené miesto pre vyznačenie dátumu a miesta uzavretia zmluvy a pod ním plnou čiarou vyznačené miesto pre podpisy. Ľavá vertikálna časť formulára je prispôbená na to, aby sa do nej mohli vpisovať individuálne požiadavky záujemcu o úver a obsahuje niekoľko oddielov, ktoré sú horizontálne medzi sebou oddelené prerušovanou čiarou. Kým do všetkých oddielov je možné vpisovať potrebné údaje, úplne posledná časť: "Úverová karta" obsahuje

- 1) údaj o mesačnej úrokovej sadzbe vo výške 21,24 %
- 2) príklad per výpočet RPMN pri výške čerpania úveru vo výške 20.000 Sk (ako to bolo aj v tomto prípade)

Úver, ktorý navrhovateľ odporkyni poskytol dňa 24.04.2008 v sume 4 859,- Sk na zakúpenie tovaru, ale nie je predmetom konania (zrejme ho odporkyňa uhradila), a preto sa ním súd nezaoberal.

Predmetom konania je totiž dlžoba na ďalšom úvere, ktorý mal navrhovateľ poskytnúť odporkyni v podobe platobnej kreditnej karty s úverovým rámcom 20.000,- Sk. Navrhovateľ však za účelom existencie tohto nového záväzkového vzťahu nepredložil žiadne listinné dôkazy t.j. zmluvu, na základe ktorej k tomu došlo.

Niet pochýb o tom, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy, upravenej v zákone 258/2001 Z. z., ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku v pomere špeciality. Navrhovateľ tvrdil, že s odporkyňou dňa 24.04.2008 uzavrel zmluvu o úvere a podľa jej časti C vydal odporkyni úverovú kartu s úverovým rámcom 20.000 Sk (663,88 €) a mala vyčerpať sumu 2 204,14 €. K žalobe priložil Zmluvu zo dňa 24.04.2008, týkajúcu sa úveru za účelom nákupu konkrétneho druhu tovaru, ten ale nie je predmetom konania. Práve táto zmluva je predtlačený formulár, bežne používaný navrhovateľom resp. jeho zmluvnými obchodnými partnermi na tento účel. Z tvrdenia navrhovateľa je zrejmé, že odporkyňa

čerpala finančné prostriedky vo výške 2 204,14 € a mala splatiť iba ich časť vo výške 1 993,98 €. Uvedená skutočnosť však vyplýva iba z tvrdení navrhovateľa, ale nepodporujú ju žiadne listinné dôkazy.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške.

Ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere považovaná za tzv. "absolútny obchod", však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis., Preto bolo potrebné riadiť sa všeobecnou právnou úpravou.

Podľa § 3 ods. 1 zákona 258/2001 o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku právneho vzťahu t.j. účinného ku dňu 18.9.2003 veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4)

Podľa § 3 ods. 2 zákona 258/2001 o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona 258/2001 o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Z predložených listín možno ustáliť, že niet pochyb o tom, že dňa 24.04.2008 účastníci konania preukázateľne uzavreli jedinou individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere, určenú na nákup tovaru, avšak tento právny vzťah nie je predmetom konania. V rámci dojednávania tohto záväzku navrhovateľ vopred vnútil konajúcej osobe (odporkyňi) aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Ako totiž vyplýva z daného tlačiva, podpisom želanej zmluvy sa konajúca osoba súčasne podpisuje aj pod tú časť textu, ktorá je vytlačená v zelenom rastri a bez možnosti úpravy textu, a ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu. Inak povedané, dňa 24.04.2008 sa odporkyňa podpísala aj pod ten záväzok, ktorý v daný moment uzatváraný nebol.

Evidentne totiž navrhovateľ kartu so sumou 20.000 Sk (663,88 €) poukázal odporkyni až neskôr, ktorá ju vyčerpala v celkovej výške 2 204,14 €, avšak k plneniu nedošlo v zákonom požadovanej forme.

V konečnom dôsledku z bodu C formulára zmluvy o úvere zo dňa 24.04.2008 nevyplýva nič iné než to, že žiadateľovi v budúcnosti môže byť poskytnutý úver vo forme platobnej karty. Podpisom zmluvy dňa 24.04.2008 však nedošlo automaticky k vzniku paralelného úverového vzťahu a vzájomné práva i povinnosti z tejto zmluvy zanikli splnením pôvodného záväzku zo strany žalovaného. Ak hodlal navrhovateľ uzavrieť s odporkyňou nový záväzkový vzťah, bolo to potrebné urobiť spôsobom, aký predpisuje zákon 258/2001 Z. z.. Ak následne poskytoval odporkyni sumy do celkovej výšky 2 204,14 €, bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by tento záväzkový vzťah bol individualizovaný so všetkými náležitosťami, ktoré vyžaduje § 4 ods. 1, 2 zákona 258/2001, nebola dodržaná zákonom predpísaná forma, a preto je neplatná. Bez písomnej zmluvy neexistuje dohoda strán ani o výške úroku z úveru, ani výške úroku z omeškania a už vôbec nie ustanovenia o zmluvnej pokute či poplatkoch, na ktoré si navrhovateľ robil nárok v zmysle sadzobníka.

Ak by aj existovala písomná formálne platná zmluva o žalovanom úvere, súd by venoval dôslednú pozornosť otázke neprijateľných zmluvných podmienok ku škode spotrebiteľa. Vzhľadom na to, že v danom prípade účastníci neuzavreli platnú zmluvu, sa súd týmito okolnosťami nezaoberal.

Plnenie, ktoré by mala odporkyňa vrátiť, preto možno uplatňovať a aj posudzovať iba z titulu bezdôvodného obohatenia, pretože:

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Nakoľko odporkyňa zaplatila zo sumy 2 204,14 € čiastku 1 993,98 €, rozdiel, ktorý je odporkyňa povinná navrhovateľovi zaplatiť, je suma 210,16 €, ktoré jej navrhovateľ poskytol a na túto čiastku ju súd zaviazal. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu, ktorú odporkyňa má, a aj keď je zamestnaná, už má záväzky v inom konaní vo vzťahu k navrhovateľovi (sp. zn. 5C/10/2013 tunajšieho súdu), žije v ťaživých finančných pomeroch so svojou rodinou, manželom, ktorý je na plnom invalidnom dôchodku po mozgovej príhode, ťažký diabetes, na ktorý zdravotný stav vynakladá nemalé finančné prostriedky, a v jej domácnosti žije dcéra s dvomi maloletými deťmi, ktorá dostáva výživné na deti nepravidelne, navyše žijú v podnájme, súd povolil vzhľadom na priznanú výšku mesačné splátky vo výške 10,- € s tým, že v prípade zlepšenia jej finančnej situácie tak, ako sa písomne vyjadrila, uhrádzala by vyššie čiastky.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania; výšku úrokov z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov je výška úrokov z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba J. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd takto rozhodol v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 O.s.p., keď odporkyni povolil splácanie žalovanej sumy v uvedených splátkach.

Výrok o trovách konania súd posudzoval podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhovateľ nebol v konaní úspešný, resp. jeho úspech bol v nepomere k neúspechu, preto mu súd nepriznal ním uplatňovanú náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia. Odporkyňa si trovy konania neuplatňovala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Žilina prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).